

Statisztikai vizsgálatok a prostitúció kérdéskörében*

Sárkány Péter

egyetemi doktor, az Edutus
Főiskola mestertanára,
PhD-hallgató
E-mail: sarkany.peter@edutus.hu

Az Eurostat már húsz éve arra ösztönzi az uniós országok statisztikai hivatalait, hogy a GDP-számítások során igyekezzenek figyelembe venni az illegális tevékenységeket, ezek közül elsősorban a prostitúciót, a kábítószerrel termelését és terjesztését, valamint a csempészet területét. Hazánkban a Központi Statisztikai Hivatal 1995-ig visszamenőleg módosította a GDP-adatokat a prostitúcióra és a kábítószerrel vonatkozó becült értékekkel, amelyek az utóbbi években körülbelül 200–230 milliárd forintot (a GDP 0,8 százalékát) tettek ki.

A szerző a statisztikai vizsgálatok alapján egyrészt arra próbál választ keresni, vajon milyen tényezők és milyen mértékben hatnak a szexuális szolgáltatók számára, arányára. Másrészt kísérletet tesz arra, hogy modelleket állítson fel a prostitúció nagyságrendjére vonatkozóan. Mindezzel segíteni szeretné az illegális tevékenységekkel, ezen belül a prostitúcióval kapcsolatos ismeretek bővítését, és ezáltal a problémakör kezeléséhez vezető út megtalálását.

TÁRGYSZÓ:
Prostitúcióstatisztika.

---

* A tanulmány Sárkány Péter PhD-dolgozatának felhasználásával készült, amelyet a győri Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskolában adott be védésre. A szerző köszönetet mond a doktori iskola vezetőjének, professzor dr. Rechnitzer Jánosnak, valamint témavezetőinek, dr. Solt Katalinnak és professzor dr. Losoncz Miklósnak segítségükért, támogatásukért.

Az Európai Unió statisztikai szervezete, az Eurostat az 1990-es évek közepétől kezdve kötelezi az uniós országok statisztikai hivatalait az illegális tevékenységek figyelembevételére, ezáltal a nemzeti számlákban a termelés minél teljesebb körű megfigyelésére, és arra, hogy az ebből származó jövedelemmel korrigálják a GDP értékét. Az illegális tevékenységek közül elsősorban a prostitúció, a kábítószertermelés és terjesztése, valamint a csempészet területére vonatkozó becslésekre tettek javaslatot.

Hazánkban a Központi Statisztikai Hivatal 1995-ig visszamenőlegesen módosította a GDP-adatokat a prostitúcióra és a kábítószerre vonatkozó becsléssel. Ezek szerint az utóbbi években a prostitúcióval kapcsolatos jövedelmek 120–130 milliárd forintot tettek ki évente, amely körülbelül a GDP 0,5 százalékát jelenti, míg a kábítószerrel valamelyest kisebb értékek (évi 80–100 milliárd forintnyi összeg, ami a GDP 0,33 százaléka) adódtak. Természetesen a becslések kialakítására vannak a hivatalos statisztikában ajánlott és alkalmazott módszerek. Ennek ellenére vagy éppen ezért hasznos lehet, ha a prostitúció kérdéskörében megpróbáljuk nemzetközi adatok felhasználásával segíteni, kiegészíteni ezt a munkát.

El kell fogadnunk, és egyet kell értenünk *Betlen Anna* megállapításával: „Mint-hogy sem kutatás, sem adatgyűjtés (az elemezhetőség alapnormáit sem teljesítő – pl. nemek szerint sem bontott – bűnügyi statisztikát még jóindulattal sem lehet ennek nevezni) nincs, nem ismerjük a prostitúció méreteit: nem tudjuk, hányan élhetnek a prostitúcióban, hányan használhatják, hányan szervezhetik, milyen fokú a szervezett bűnözés jelenléte a hazai szexiparban, mekkora mértéket ölthet a – hazai és külföldi – emberkereskedelem a jelenségen belül.” (*Betlen* [2010] 7. old.)

A Magyarországi Női Alapítvány (MONA) 2006–2007-ben lefolytatott kutatása során „rendőri vezetőktől, a prostitúció és emberkereskedelem elleni fellépés szakembereitől is kértünk becslést a prostitúcióban élő személyek számára vonatkozóan (senki nem tudott adatot erről). Hozzávetőleg azonban tízezres nagyságrendet tartottak reálisnak, pontosabban 10 és 50 ezer közé becsülték a prostituáltak számát. Ezzel nagyjából összhangban a magát a prostituáltak érdekvédőjeként feltüntető szervezet a Magyarországi Prostituáltak Érdekvédelmi Egyesülete (MPÉE)¹ szerint – teljesen ellenőrizetlen adat, jelenleg azonban ez van forgalomban – 15 ezer prostituált működik ma Magyarországon”. (*Betlen* [2010] 8. old.) Amikor a Központi Statisztikai Hivatal a nemzeti számlákat módosította a prostitúcióra vonatkozó becslésekkel, akkor – különböző utalásokból – kiderült, hogy a számításoknál hasonló létszámadattal dolgozott (*KSH* [2009]).

¹ Nevét később „Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesületére” változtatta.

A prostitúció olyan terület, amely becslését a szokásosnál jóval több tényező nehezíti. Egyes országok, államok engedékenyebb szabályozást alkalmaznak a prostitúció tekintetében, míg mások a tiltás oldalára helyezkednek, és vannak, akik teljesen liberális megoldást választanak. Feltételezhető, hogy a prostitúció nagyságára a szabályozás mellett számos gazdasági tényező (az életszínvonal, a szegénység, a munkanélküliség stb.) alakulása is hat.

Cikkemben egyrészt arra próbálok választ keresni statisztikai vizsgálatok alapján, vajon mely tényezők és milyen mértékben hatnak a szexuális szolgáltatók számára, arányára. Másrészt kísérletet teszek arra, hogy modelleket alkossak a prostituáltak számának, illetve arányának meghatározására. Igyekszem minél több fontosnak ítélt tényező szerepét megvizsgálni, és beemelni a meghatározó tényezők közé. Ennek érdekében számos változó sok országra vonatkozó adatait állítottam össze és használtam fel munkám során. Statisztikai módszerek felhasználásával kerestem az összefüggéseket a prostitúció elterjedtsége és az azt feltehetően befolyásoló tényezők között.

1. A kiindulás nehézségei

Több szempontból sem vagyunk könnyű helyzetben, amikor a prostituáltak fogalmat használjuk. Nem tekintem jelen tanulmány feladatának, hogy a kifejezésre vonatkozóan korrekt definíciót határozzak meg. Bár kétségtelen, hogy a prostituáltak és a szexmunkások (szexuális szolgáltatók) fogalma ugyanazokra vonatkozik, de lényeges megközelítésbeli különbséget² takarnak. Ennek ellenére most mindkettőt szinonimaként kívánom használni, alapvetően a szóismétlések elkerülése érdekében.³

Problémát jelent az, hogy a szexuális szolgáltató fogalma alatt szinte mindenki csak a nőket érti. Miközben megtalálhatók ezen a területen – való igaz, hogy nem olyan nagy számban – a férfiak és a gyermekek⁴ is. A tanulmányok, ismertetések szinte mindegyikében, ha van is adat a prostituáltakról, azok inkább csak a női nemhez tartozókra vonatkoznak.

Vandepitte és szerzőtársai [2006] „közvetlen” és „közvetett szexmunkásokról” beszélnek tanulmányukban. *Közvetlen (nyílt, hivatalos) szexmunkások* körébe (függetle-

² A prostitúció megszüntetéséért kiállók a „prostituált” szót, míg a legalizáció mellett érvelők a „szexmunkások” kifejezést használják. Az előbbihez egyértelműen negatív megítélés tartozik, míg az utóbbi inkább ítélettel mentes, és szolgáltatást nyújtására utal. Az előbbi kifejezés a külső kényszerítés, erőszak hatására végzett, az utóbbi az önkéntesen választott tevékenységet hangsúlyozza.

³ Valószínűleg lesznek olyan kutatók, szakértők, akik számára ez problémát okozhat, ennek ellenére – az ismertetett okok miatt – fenntartom a „fogalmi sokszínűséget”.

⁴ A legtöbb országban szexuális kihasználásuk büntetendő cselekmény.

nül azok regisztráltságától vagy regisztrálhatóságától) azokat a nőket sorolják, akik magukat prostituátnak vallják, és megélhetésüket szex értékesítésével fedezik. *Közvetett (rejtett, nem hivatalos) szexmunkások* azok a nők, akik számára a fő bevételi forrás nem a szex eladása. Jövedelmüket csak alkalmanként, nem rendszeresen – mintegy mellékes jövedelmi forrásként – egészítik ki szexmunkával. Ezek a nők nem tekintik magukat prostituátnak, és egyébként tisztességes foglalkozással rendelkeznek.

Ez a megközelítés sem teljes, mivel úgy tűnik, csak a prostitúciót önként vállalókról szól, és nem említi azokat, akik kényszer, fenyegetettség hatására válnak szexrabszolgákká, a kegyetlen emberkereskedelem áldozataivá.⁵

Nem feledkezhetünk meg arról a fontos tényről sem, hogy egy országban a szexmunkások száma függ – többek között – az irántuk való kereslet területi és szezonális alakulásától, a prostitúcióra vonatkozó szabályozás mikéntjétől, a különböző társadalmi-gazdasági tényezőktől, a szerezhető profit nagyságától. (Gondoljunk csak arra, hogy például a nagy nemzetközi sportesemények – a Forma 1-es futamok, a labdarúgó európa- vagy világbajnokságok, az olimpiák – időszakosan hatalmas vonzerőt jelentenek a szexturizmus számára.)

2. A felhasznált adatokról

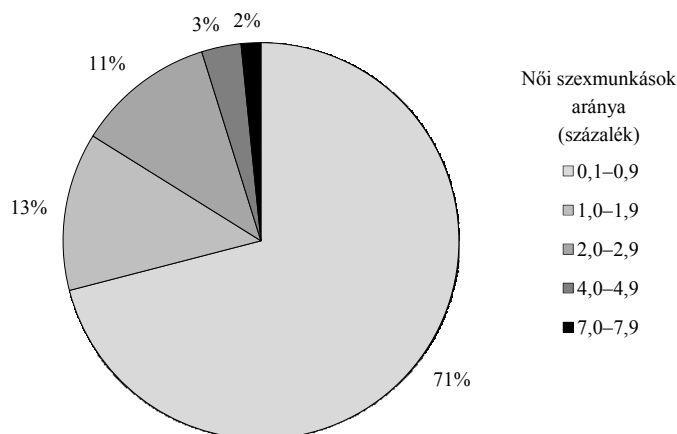
Nagyon kevés esetben találkozhatunk olyan kutatással, amely gyakorlati megfigyelésekből próbál megbízható becslést adni. A már hivatkozott tanulmányban (*Vandepitte et al.* [2006]) nemzeti és önkormányzati becsléseket, releváns szakértői anyagokat, a témában kompetens nemzetközi szervezetek nemzeti vagy regionális adatait, számos egyéb forrásból (például egészségügyi vagy szexuális elemzésekkel foglalkozó intézményektől) származó információt, valamint felmérések alapján egyes városokban, régiókban végzett megfigyelések adatait használták fel. A szerzők a 15 évnél idősebb női prostituáltak számát viszonyították az adott terület, ország 15–49 év közötti női lakosságához, és így határozták meg 62 ország tekintetében a női szexmunkások arányát. A tanulmány 9 afrikai, 7-7 ázsiai, illetve latin-amerikai, 25 európai ország mellett 14 volt szovjet utódállam adatait tartalmazta.⁶

A vizsgált országok többségében (közel háromnegyedében, azaz 44 országban) a női prostituáltak aránya 1 százalék alatt maradt, a 62 ország mindössze 5 százalékában (vagyis 3 országban) haladta meg ez a 4 százalékos értéket. (Lásd az 1. ábrát.)

⁵ A problémát tovább bonyolítja, hogy valószínűleg nem kevesen vannak azok, akik azt állítják, hogy önként végzik a szexmunkát, miközben a háttérben a kényszerítés különböző eszközei találhatók meg, csak erről nem mernek, nem akarnak említést tenni.

⁶ Az egyes országok felsorolását a Függelék F1. tartalmazza.

1. ábra. A 62 ország megoszlása a női szexmunkások aránya alapján

Forrás: Vandepitte et al. [2006] alapján saját szerkesztés.

A legalacsonyabb, 0,1 százalékos női szexmunkásarányt mindössze Svédország és a közép-ázsiai Türkmenisztán, míg az 1 százalékot elérő vagy meghaladó értéket 18 ország⁷ esetében (vagyis az elemzésbe bevont országok közel egyharmadában) becsülték. A 4 százalék feletti arányt az afrikai Burkina Fasora és Kenyára (mindkettőre 4,3 százalékot), illetve a latin-amerikai Belize országára (7,4 százalékot) állapították meg.⁸ Európa vizsgált 25 országából mindössze 3-nál érte el, vagy haladta meg az arány az 1 százalékot: Ausztriában éppen 1, míg Németországban és Szlovéniában 1,4 százalék volt. Hazánkban 0,6 százalékra becsülték a női szexmunkások arányát (a 15–49 év közötti nőkhöz viszonyítva), ami 15 ezer női szexmunkással egyenértékű. A Központi Statisztikai Hivatal és a Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesülete is ekkora létszámot tart nyilván.

A Vandepitte et al. [2006] tanulmányban szereplő értékeket elemzéseim kiindulásaként használtam fel, valamint számos statisztikai hivatal adatbázisaiból, kiadványokból, egyetemi kutatásokból, egyéb megbízhatónak tekinthető forrásokból merítettem. Tettem ezt részben azért, hogy az elemzésbe bevonható országok számát növeljem, illetve a prostitúcióra valószínűsíthetően ható tényezőkből minél többet vizsgálhassak. Igyekeztem egyrészt a rendelkezésre álló legfrissebb adatokat használni, másrészt ahol lehetett, ott nemcsak egy, hanem több év átlagadataival számoltam.

⁷ Az F1-ben dőlttel jelölve.

⁸ Sajnos, a vizsgálatba azokat az országokat nem vették figyelembe, ahol más forrásokból becsült adatok alapján nagyon jelentős a szexmunkástömeg, illetve -arány. Így kimaradt például Brazília, Kína, Spanyolország, valamint Thaiföld is.

A statisztikai elemzés során választ szerettem volna kapni arra, vajon milyen kapcsolat mutatható ki a prostitúció szabályozási megoldásai és a prostituáltak száma, aránya, illetve az országok földrajzi elhelyezkedése, valamint az országok domináns vallása között? Vizsgálni akartam azt is, hogy a prostituáltak számának alakulására néhány kiemelt társadalmi-gazdasági tényező milyen mértékben, erősséggben hat? Elemezni kívántam, vajon találhatók-e ezek között olyanok, amelyek kiemelkedő hatással rendelkeznek a szexmunkások száma tekintetében? A prostituáltak számára, illetve arányára vonatkozó modelleket szerettem volna létrehozni. Az elemzésekhez 16 változóra⁹ gyűjtöttem adatokat, ezek a következő csoportokba sorolhatók:

- a prostitúció legalizáltságával kapcsolatos változók (a prostitúció, illetve a bordélyház és a futtatás engedélyezése);
- a társadalmi indikátorok (a népesség, azon belül a 15–50 éves nők száma, a nemek közötti egyenlőtlenséget kifejező mutató, a jövedelemegyenlőtlenséget mérő mutató, a legfelső és legalsó jövedelmi ötöd egymáshoz viszonyított aránya, a relatív medián szegénységi rés, a korrupció mértéke, valamint az egyes országokban uralkodó vallás);
- a gazdasági ismérvek (az egy főre jutó GDP, a munkanélküliek aránya, a turizmusból származó bevétel a GDP százalékában, az egy főre jutó turizmusból származó bevétel);
- a földrajzi tényező (országok kontinens szerinti besorolása).

Az elemzéshez részben az Excel, részben az SPSS program által kínált lehetőségeket használtam fel.¹⁰ E két eszköz segítségével a következő statisztikai módszereket alkalmaztam: a függetlenségvizsgálatot, a korrelációs számítást, az egy és többváltozós regressziószámítást.

A prostitúció szabályozása, valamint a földrajzi besorolás tekintetében 198 országra, míg a társadalmi-gazdasági tényezőknél 72 országra¹¹ sikerült adatokat találnom. Nézzük először a közel kétszáz országra vonatkozó adatokkal végzett elemzések eredményeit!

3. A prostitúció és a földrészek kapcsolata

Felmerülhet az a kérdés, vajon van-e kapcsolat a prostitúció szabályozási formája és az országok földrajzi elhelyezkedése között? Megengedőbb vagy éppen tiltóbb a

⁹ A részletesebb magyarázatot az F2-ben találhatjuk meg.

¹⁰ Ezúton is szeretném megköszönni az általános statisztikai értelmezéseknél *Némethné dr. Gál Andrea*, az SPSS használata tekintetében *T. Nagy Judit* kolléganőim rendkívül fontos és hasznos segítségét.

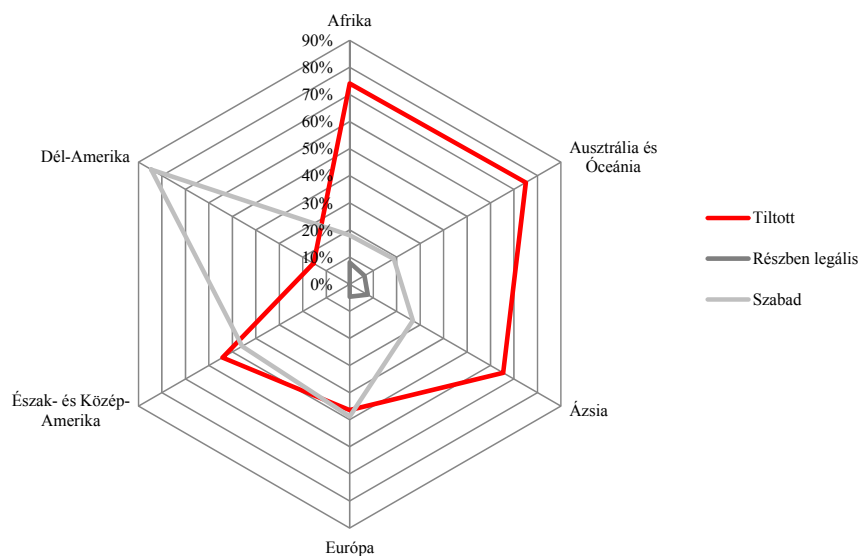
¹¹ A 72 ország listáját az F3. tartalmazza.

prostitúció tekintetében az egyik földrész a másikkal szemben? Joggal mondhatjuk-e például, hogy Ázsiában vagy Afrikában másképpen ítélik meg a prostitúciót, mint az amerikai földrészen vagy Európában?

Természetesen nem arról van szó, hogy maga a földrajzi elhelyezkedés a meghatározó a kérdésben. Ha találunk ilyen kapcsolatot a kérdést illetően, akkor tovább kell vizsgálódnunk, megkeresni a háttérben érvényesülő okokat. Lehet, hogy a valódi okot a vallásban, a gazdasági helyzetben, a társadalmi hozzáállásban stb. találjuk majd meg.

A prostitúció üzése a vizsgált 198 ország közül 118 országban tiltott, 11 országban (az országok 6 százalékában) részben legalizált, és 69 országban (azaz az országok 35 százalékában) szabad volt.

2. ábra. Kontinensek és a prostitúció legalizációs típusa 198 országban

Forrás: Saját számítás és szerkesztés.

Az ábrából látható, hogy Afrika, Ausztrália és Óceánia, illetve Ázsia esetében a prostitúció tiltása jellemző, Európában, valamint Észak- és Közép-Amerikában a megengedés és a tiltás közel azonos arányban fordul elő, míg Dél-Amerikában a prostitúció legalizált volta az uralkodó.

A prostitúció legalizációs típusának különböző csoportosítása mellett, a statisztikai függetlenségvizsgálatok szerint az elemzett 198 ország földrajzi besorolása és a

prostitúció szabályozási típusa között csak gyenge sztochasztikus kapcsolatot lehetett kimutatni (a Cramer-együttható 0,2426, míg a Csuprov-együttható 0,1929 értéket mutatott).

A prostituáltak számának, illetve arányának kontinensek szerinti elemzését 72 ország tekintetében lehetett végrehajtani. Hozzá kell tenni, ennél a vizsgálatnál már Óceánia és Ausztrália csoportját egyetlen ország sem képviselte adatok hiányában. Az országok földrajzi elhelyezkedése és a 15–49 év közötti női prostituáltak aránya között gyenge kapcsolat adódott (a szórásnégyzet-hányados (H^2) értéke 23,9 százalék volt), ugyanezt a vizsgálatot elvégezve a földrészek és a prostituáltak száma tekintetében már nem lehetett igazi kapcsolatot érzékelni a két tényező között (a H^2 értéke 7,9 százalék volt).

Mindezen vizsgálatok alátámasztják azt a feltételezést, hogy a prostitúció és az országok földrajzi elhelyezkedése között valódi, erőteljes kapcsolat nem mutatható ki.

4. A prostitúció és a domináns vallások kapcsolata

A prostitúció és a vallás kapcsolatát vizsgálva érdemes azt felidézni, hogy az ókori Babilonban létezett az ún. vallási (szakrális) prostitúció. Ennek keretében a nők kötelesek voltak életükben egyszer Vénusz templomába elmenni, és ott addig várakozni, amíg egy férfi megváltotta őket a nekik juttatott pénzzel. A pénz a templomé, a nő teste pedig a megváltó férfié lett.

Ma a vallások legfeljebb megtűrik, de semmiképpen sem ösztönzik a prostitúciót. Egy országban az uralkodó vallás a társadalompolitikai döntéseket biztos, hogy befolyásolja, ám kérdés, milyen módon tudja tenni ezt? A prostitúció szinte minden országban létezik. Úgy tűnik megszüntetni nem tudja, de lehet, hogy megjelenési módját (rejtett vagy nyílt létét, avagy formáját) meghatározza az országra jellemző domináns vallás.

Vizsgálatomban a 198 országot az ott érvényesülő domináns vallás alapján az 5 világvallás valamelyikébe soroltam. Amennyiben nem volt egyértelmű a helyzet vagy egyetlen domináns vallás sem, illetve az 5 kategória egyikébe sem lehetett sorolni, úgy az „egyéb” csoportba került az ország. (Ez a „kör” mindössze 13 országot tartalmazott.)

Az iszlám vallású és a buddhista országok nagy többségében (81, illetve 67 százalékában) tiltott, a keresztény és „egyéb” vallású országok közel felében legális a prostitúció. A vizsgált 3 hindu vallású ország egyikében szabad, a másokban részben

megengedett, a harmadikban tiltott, az egyetlen izraelita országban szabadon űzhető a szexmunka.

Az elvégzett függetlenségvizsgálatnál a számított χ^2 -próba és az asszociációs együtthatók alapján gyenge sztochasztikus kapcsolat volt a prostitúció legalizációja és a domináns vallások között (a Cramer-együttható 0,2219, illetve a Csuprov-együttható 0,1765 értéket vett fel).

A további vizsgálódást arra a 72 országra szűkítettem le, amelynél a prostituáltak számára vonatkozó becslések léteztek. Meg kell jegyezni, sajnos adatok hiányában az egyetlen zsidó vallású ország elemzéséről le kellett mondanom, vagyis így a világvallások közül csak négyet tudtam vizsgálni.

Amikor a prostituáltak aránya és a vallás között kerestem kapcsolatot, a statisztikai elemzések szerint nem találtam ilyet (a H^2 mutató értéke 5,4 százalék volt). Viszont amikor a prostituáltak száma és a vallás tekintetében vizsgáltam, gyenge, de kimutatható volt közöttük a kapcsolat (a H^2 27,0 százalékos értéket vett fel).

Úgy tűnik, egy ország domináns vallása nem annyira a prostitúció létezésére, mint inkább annak formájára hat. Forma alatt értem például az utcai prostitúciót vagy a bordélyházakat, a szexmunka látható vagy rejtett létét, illetve akár azt, hogy jellemzően a prostituáltak megtalálhatók-e az országban, vagy az igénybevevőknek kell értük az országhatárt átlépni.¹²

5. A prostitúció szabályozása és a prostituáltak aránya, száma közötti kapcsolat

Prostituáltak számára és arányára 72 ország tekintetében álltak rendelkezésemre adatok. A prostitúció ezek közül 32 esetben tiltott, 5 országban korlátozott módon „űzhető” és 35 esetben szabad volt, vagyis 40 országban a legalitás valamilyen foka érvényesült. A vizsgálatok alapján kiderült, hogy a H^2 -mutató értéke nagyon kicsi (a prostituáltak arányánál 0,6, míg a prostituáltak számánál 1,7 százalék) volt.

Azaz a prostituáltak száma, aránya, valamint tiltott vagy szabad volta között valódi kapcsolatot nem lehetett kimutatni. Tehát a legalizálástól vagy éppen a megengedő szabályozástól nem függ a prostituáltak száma, aránya. Úgy tűnik (minden más feltétel azonossága mellett), ahol szabadon űzhető a prostitúció, ott szignifikánsan nem több a prostituáltak száma, mint ahol tiltják. Illetve, ahol szigorúan fellépnek a prostituáltakkal szemben, ott szignifikánsan nem kevesebb a prostituáltak száma, mint ahol legális a tevékenység.

¹² Összehasonlítva például az európai vagy észak-amerikai, illetve az arab országok állampolgárainak szexturizmusát, lényeges különbségek tapasztalhatók mind a célszágokat, mind – az eltérő vallási előírások miatt – a lebonyolítás módját, mind az igénybevevők nemek szerinti megoszlását tekintve.

5.1. A prostituáltak számára ható tényezők és jelentőségük

Amikor azt a kérdést feszegetjük, melyek azok a legfontosabb tényezők, amelyek a prostitúció kialakulására és létezésére hatnak, akkor leggyakrabban a szegénységet, a jövedelmi egyenlőtlenséget, valamint a nők társadalmi és gazdasági kirekesztettségét említhetjük meg. Az elemzés során több társadalmi tényezőt is figyelembe vettem – azt feltételeztem, hogy ezek nagyobb értéke a prostituáltak számának növekedésével jár együtt –, így a népesség számát, a nemek közötti egyenlőtlenséget és a korrupció mértékét. Ez utóbbi talán némi magyarázatra szorul. Úgy véltem, minél korruptabb egy ország, annál nagyobb lehetőség kínálkozik például arra, hogy a (tiltott) prostitúció felett a hatóságok és a társadalom szemet hunyjon.

Szép számmal vizsgáltam azokat a gazdasági tényezőket, amelyeket érdemes több csoportra bontani. Úgy gondoltam, az egy főre jutó GDP-nél a kapcsolat ellentétes lesz, hiszen egy gazdagabb országban – feltehetőleg – kevesebb a prostituáltak száma. Ugyanakkor a magasabb munkanélküliségi érték abba az irányba hat, hogy a munkanélküliek és az elkeseredett gazdasági helyzetben levők között megnő azok száma, akik saját, esetleg családjuk helyzetét tekintve a prostitúciós piacra való belépést látják megoldási lehetőségként. Éppen ezért láttam érdemesnek a szegénységet többféle mutatóval megközelíteni. Így került be a vizsgálat körébe a jövedelem-egyenlőtlenséget kifejező (GINI-) mutató, a legfelső és legalsó jövedelmi ötöd egymáshoz mért aránya, valamint a relatív szegénységi rés. Úgy véltem, minél nagyobbak ezek az értékek, várhatóan annál nagyobb a prostituáltak száma.

Végül a vizsgálati körbe került a turizmusból származó bevétel is. Abban biztos vagyok, hogy ennek mértéke is befolyásolhatja a prostituáltak számát (gondoljunk a szexturizmusra). Ugyanakkor a turizmusból adódó bevételt rengeteg más tényező (például a természeti adottságok, a turisták számára kiépített infrastruktúra stb.) befolyásolja, és ezen belül a szexturizmusból származó bevétel nem különíthető el. Mindezek ellenére azt gondoltam, egy próbálkozást érdemes megtenni. Feltételeztem, hogy a turizmus bevételének GDP-hez viszonyított magasabb aránya, illetve az egy főre vetített turizmusból származó bevétel nagyobb értéke a prostituáltak nagyobb számával jár együtt.

Az elemzést 72 országra és 11 változóra vonatkozóan végeztem el. Az így kapott korrelációs mátrix adataiból kiderült, hogy:

- a prostituáltak száma és a népesség száma közötti kapcsolat jelentősnek (+0,83) tekinthető;
- az előzetes várakozásokkal ellentétben a többi tényező (–0,14 és +0,23 közötti értéket adó) nagyon gyenge hatást gyakorolt a prostituáltak számára;
- ezek között fontosabbnak mutatkoztak – pozitív kapcsolatra utalva (+0,13 és +0,23 közötti értékekkel) – a jövedelmi különbségeket

tükröző változók, míg negatív előjellel (és $-0,14$ értékkel) a GDP, valamint a turizmusból származó bevétel egy főre jutó értéke.

Tehát a prostituáltak számát – a vizsgált tényezők közül – elsősorban a népesség száma befolyásolja.¹³

A korrelációs számítás elvégztem a prostituáltak arányára is, és egyértelmű megállapítást nyert, hogy:

- amíg a népesség száma a prostituáltak számára kiemelkedő jelentőséggel bír, addig az arányát tekintve szerepe elhanyagolható;
- van négy olyan tényező – a nemek közötti egyenlőtlenséget kifejező mutató és a jövedelmi különbségekre utaló mindhárom tényező (a jövedelmi ötödök aránya, valamint a relatív szegénységi rés, illetve a GINI-mutató) –, amelyek gyenge ($0,29-0,39$ közötti), de létező kapcsolatot jeleznek a prostituáltak arányával kapcsolatban;
- az összes többi tényező hatásának nagysága alacsony, és a prostituáltak számánál megtapasztalt ($-0,22$ és $+0,20$ közötti) értéket mutatta.

Azaz a prostituáltak arányánál nem található kiugró mértékű magyarázóváltozó,¹⁴ viszont az látható, hogy az egyenlőtlenségre utaló tényezők hatása fontos. Ha az egyes változók szerepét tekintjük át, akkor a következő megállapításokat tehetjük.

- A népesség száma a prostituáltak számára kimagasló – pozitív irányú – jelentőséggel bír, míg a prostituáltak arányára nem hat. Ez azt jelenti, hogy nagyobb népességhez több prostituált tartozik (ami persze eléggé nyilvánvaló kapcsolatot jelez).
- A jövedelemegyenlőtlenséget kifejező mutatók (a jövedelmi ötöd, a GINI-mutató és a szegénységi rés) mind a prostituáltak számára, mind arányára pozitív kapcsolatot mutatva hatnak, igaz nem olyan erős, de érzékelhető mértékben ($+0,13$ és $+0,39$ közötti értékekkel). Tehát egy országban a gazdagok és a szegények közötti jövedelmi eltérés nagyobb mértéke a prostituáltak számára, arányára növelő módon hat.
- Ugyanez tapasztalható a korrupció tekintetében is, hiszen ennek nagyobb mértéke növeli a prostituáltak számát, arányát. Igaz, a kapcsolat erőssége nem annyira jelentős ($+0,08$ és $+0,18$).
- Az egy főre jutó GDP és a prostituáltak száma, aránya közötti negatív kapcsolat ($-0,14$ és $-0,22$) azt jelzi, hogy egy gazdagabb országban kisebb mind a prostituáltak száma, mind aránya.

¹³ Ez megerősíti, hogy mások (lásd például *Moffat* [2005]) is a népesség száma alapján állított fel modelleket a prostituáltak számára vonatkozóan.

¹⁴ Ez is közrejátszott abban, hogy a prostituáltak arányára vonatkozó becslések közlésétől eltekintek. A végzett számítások egyébként bár szignifikánsak voltak, de nagyon kicsi R^2 -értékek adódtak, és a kapott regressziók érvényessége megkérdőjelezhetővé vált.

Utóbbi tény arra utalhat, hogy:

- egy gazdagabb ország állampolgárai kevésbé kényszerülnek rá, hogy testük eladásából éljenek. Könnyebben találnak munkát, hiszen a munkanélküliség mértéke – válságidőszakokat kivéve – általában kisebb a szegényebb országokhoz viszonyítva;
- egy gazdagabb társadalom valószínűleg könnyebben teheti meg, hogy a prostitúció létezése ellen következetesen és sikeresen fellépjen. A magasabb egy főre jutó GDP-t felmutató országnak több a lehetősége arra, hogy a társadalmat a negatív megítélés alá eső tevékenységek-től (így a prostitúciótól) – ami a bűnözés és a korrupció növekedésével is együtt jár – megtisztítsa;
- egy jobb módú ország lakosai „megengedhetik” maguknak, hogy más országba utazzanak, ha szexipari szolgáltatást akarnak igénybe venni, miközben esetleg a saját országukból igyekeznek számúzni a prostitúciót. Pontosán tudjuk, hogy a szexturisták döntő többsége észak-amerikai, nyugat-európai és ausztrál, illetve japán állampolgárokból tevődik össze.

5.2. A prostituáltak számának becslési lehetőségei¹⁵

A prostituáltak számát tehát alapvetően a népesség száma határozza meg. Sikerült két olyan modellt is felállítanom, amelyek megfelelnek az elvárt statisztikai követelmények teljesítésének. Előbb azonban lássunk egy külföldi példát!

Egy néhány éve publikált tanulmány (*Moffat [2005]*) az Egyesült Államok 35 államára és Európa 13 országára próbált becslést adni a prostituáltak számát illetően.

A szerző vizsgálata alapján Nyugat-Európa tekintetében a következő összefüggésre jutott.

1. *A prostituáltak számára vonatkozó egyenlet 13 európai ország adatai alapján (Moffat [2005])*

$$\log(\text{Prostituáltak száma}) = -9,37 + 1,15 \log(\text{Népesség száma})$$

(standard hiba: 0,09)

Az egyenlet szerint, ha Nyugat-Európa¹⁶ országainak népessége 1 százalékkal lenne nagyobb, akkor – ceteris paribus – a prostituáltak száma 1,15 százalékkal több lenne.

¹⁵ A tanulmányban csak olyan modellek szerepelnek, amelyek megbízhatóan (a különböző próbáktól elvárt hibahatároknak megfelelően) mutatják az összefüggéseket, megállapításokat.

¹⁶ Természetesen most és a továbbiakban arról van szó, hogy a népesség növekedése nem az egész kontinensre, hanem azon belül csak a vizsgált országokra vonatkozik.

Moffat ehhez a vizsgálathoz a University of Exeter által közzétett és az interneten még 2011 májusában is megtalálható adatokat¹⁷ és *Cockayne* [2002] erre épülő tanulmányában szereplő 1998-as adatait használta fel.

Moffat az Egyesült Államok 35 államára is elvégezte a vizsgálatot, és a következő eredményre jutott.

2. *A prostituáltak számára vonatkozó egyenlet az Egyesült Államok 35 államának adatai alapján (Moffat [2005])*

$$\log(\text{Prostituáltak száma}) = -15,5 + 1,45 \log(\text{Népesség száma})$$

(standard hiba: 0,19)

Az egyenlet szerint, ha az Egyesült Államok 35 vizsgált állama közül, amelyekben a népesség 1 százalékkal nagyobb, ott a prostituáltak száma – ceteris paribus – 1,45 százalékkal több.

Kutatásom keretében megpróbáltam a többféle módon csoportosított országokra különböző modelleket felállítani.

A 72 országra elkészített hatványkitevős modellnél az R^2 (determinációs együttható) értéke 0,74 volt, azaz a népesség száma 74 százalékot megmagyarázott a női prostituáltak számának alakulásából.

3. *A prostituáltak számára vonatkozó hatványkitevős egyenlet a világ 72 országára a népesség függvényében*¹⁸ (saját számítások)

$$\log(\text{Prostituáltak száma}) = -2,699 + 1,009 \log(\text{Népesség száma}),$$

más alakban:

$$\text{Prostituáltak száma} = 0,002 * (\text{Népesség száma})^{1,009}$$

Az egyenletből az következik, ha a vizsgált 72 országban – ceteris paribus – a népesség száma 1 százalékkal, akkor a prostituáltak száma 1,009 százalékkal lenne nagyobb.

Ezután a számításokat csak Európa országaira végeztem el, olyan módon, hogy ezek közül két országot – Németországot és Spanyolországot, mivel ezeknél kiugró-

¹⁷ Lásd F4. *Scale* [2011].

¹⁸ A t -próbánál és az F -próbánál a szignifikancia értéke 0,000 volt, az SEE-beclés standard hibája (R^2) 0,741-es értéket vett fel, a homoszkedaszticitás a számítások alapján jónak mutatkozott.

an magas volt a prostituáltak száma a többi országhoz képest – kiemeltem a többiek közül. A modellem R^2 -értéke alapján a népesség száma közel 80 százalékban magyarázta a női prostituáltak számának alakulását.

4. *A prostituáltak számára vonatkozó hatványkitevős egyenlet a népesség függvényében Európa 32 országára*¹⁹ (saját számítás)

$$\log(\text{Prostituáltak száma}) = -1,886 + 0,855 \log(\text{Népesség száma}),$$

más alakban:

$$\text{Prostituáltak száma} = 0,013 * (\text{Népesség száma})^{0,855}$$

Ezen egyenlet szerint az elemzett 32 európai országban – minden más feltétel változatlansága mellett – a népesség 1 százalékos emelkedésével a prostituáltak száma ennél kisebb mértékben (0,855 százalékkal) nő. Így 1000 fős népességnövekedés esetén a prostituáltak száma 1 fővel lesz több.

A két egyenlet alapján igazolhatjuk azt a megállapítást, hogy a prostituáltak számának növekedésében az Európán kívüli kontinensek játszanak jelentős szerepet. Ez abban az értelemben igaz, hogy ezeknél a kontinenseknél egyre több szexmunkás található, és abban is, hogy a világon található prostituáltak közül egyre nagyobb arányt képviselnek az ezekről a földrészekről származó szexmunkások. Ez a tény több fontos dologra hívja fel a figyelmet.

– Megerősíti azt a feltételezést, hogy a prostituálttá válás okai között kiemelkedő jelentőséggel bír a szegénység, a kilátástalanság és a munkanélküliség.

– A prostitúció globális visszaszorítása mindaddig nem valósítható meg, ameddig a társadalmi-gazdasági értelemben „leszakadó” országok helyzetén közös összefogással nem sikerül változtatni. (Svédország, Norvégia, Izland keresletcsökkentő politikája kétségtelenül fontos lépés, ám ha más országok²⁰ nem követik őket, akkor egyrészt ezek csak elszigetelt megoldások maradnak, másrészt a problémának csak országhatáron túlra való „áttolását” jelentik.)

A modelljeim alapján kiszámíthatjuk a magyarországi prostituáltak számát. Az első esetben (lásd a 3. egyenletet) 17 735, a második esetben (a 4. egyenlet szerint)

¹⁹ Ennél a modellenél is a különböző próbáknál a szignifikancia értéke 0,000–0,002 volt, az SEE-becslés standard hibája (R^2) 0,794-es értéket vett fel, a homoszkedaszticitás a számítások alapján jónak feltételezhető.

²⁰ Néhány, adott tényállás esetében hasonló szabályozás érvényesül Finnországban és Nagy-Britanniában.

14 300 fő a prostituáltak száma hazánkban. Gyakorlatilag ez megfelel a szakértői becslés alapján leginkább elterjedt 15 000 fős létszámnak.

6. Következtetések

A prostitúció nagyságrendjére vonatkozó statisztikai elemzés alapján két fontos megállapítást tehetünk. Egyrészt lehet modelleket készíteni a prostituáltak számáról társadalmi-gazdasági tényezők segítségével. Tovább lépési irány lehet részben a vizsgálatba bevont országok számának növelése, és/vagy az egyes országokra a hiányzó adatok felkutatása, illetve a magyarázóváltozók számának bővítése, újakkal való felváltása.

Másrészt a számítások alapján úgy becsülhető, hogy hazánkban a prostituáltak száma 15 ezer fő körül van, ami a 15–49 éves nők körülbelül 0,6 százalékát teszi ki. Ez megfelel az általánosan használt szakértői becslésnek.

A modellek és a számítások segítségével – remélhetőleg – pontosabb képet kaphatunk a prostitúció nagyságrendjéről az egyes országokat, esetleg földrajzi csoportokat tekintve. Ez pedig közelebb vihet annak megtalálásához, milyen megoldásokat, utakat kellene bejárnunk a problémakör kezelése érdekében.

Függelék

F1. *Vandepitte és munkatársai [2006] által elemzett országok listája*

Afrika: *Benin, Burkina Faso, Elefántcsontpart, Etiópia, Ghána, Kamerun, Kenya, Niger, Zambia.*

Ázsia: *Fülöp-szigetek, India, Indonézia, Kambodzsa, Malajzia, Nepál, Vietnam.*

Latin-Amerika: *Belize, Bolívia, Dominikai Köztársaság, Haiti, Kolumbia, Peru, Venezuela.*

Európa: *Albánia, Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Finnország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Macedónia, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Románia, Svédország, Szerbia/Montenegró, Szlovákia, Szlovénia.*

Szovjet utódállamok: *Azerbajdzsán, Észtország, Fehéroroszország, Grúzia, Kazahsztán, Kirgizisztán, Lettorság, Litvánia, Oroszország, Örményország, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Ukrajna, Üzbegisztán.*

F2. Az elemzésbe vont változók leírása és az adatok forrása

1. *A prostitúció, valamint „a prostitúció, a bordélyház és a futtatás” szabályozási típusai*

Tiltott: olyan országok kerültek ide, ahol a prostitúció minden formája törvényi tilalom alá esik.

Részben legális: Egyrészt azok az országok tartoznak ide, amelyeknél a prostitúció megengedett, de a futtatás és/vagy a bordélyház tiltott. Másrészt azok az országok is idekerültek, ahol korlátozott módon engedélyezett a prostitúció. Harmadrészt azon országok is itt találhatók, ahol nincs törvényi szabályozás a prostitúció tekintetében.

Legális: azon az országokat soroltam ide, ahol a prostitúció minden formája megengedett.

Az Egyesült Államok esetében – mivel csak Nevada állam 11 megyéjében engedélyezett a prostitúció – tiltottnak tekintetem a szexmunkát.

Az adatok minél korrektebb összegyűjtése érdekében több, a prostitúcióval foglalkozó tematikus oldalt vizsgáltam. Azokban az esetekben, amikor az említett források nem szolgáltak adattal, vagy esetlegesen ellentmondás mutatkozott e források tekintetében, akkor számos egyéb forrást használtam, és azok alapján próbáltam besorolni az országokat. Ha ezek sem adtak elegendő eligazítást a legalizáció kérdésében, akkor inkább úgy tekintetem a prostitúcióra, mintha az tiltott lett volna.

2. Népességre vonatkozó adatok

A legtöbb esetben az Eurostat (általában) 1999. és 2010. évi adatainak átlagát számítottam ki, és vettem figyelembe. Egy országnál a Központi Hírszerző Ügynökség (Central Intelligence Agency – CIA) 2011. évre vonatkozó becslését alkalmaztam vizsgálatom során.

A 15–50 év közötti nők számát az ENSZ Gazdasági és Társadalmi Bizottsága Népeség Osztályának honlapján található, 2010. évre vonatkozó 5 éves korcsoportokat tartalmazó becsléséből emeltem ki.

3. Női prostituáltakra vonatkozó adatok

Azokra az országokra, amelyekre a női prostituáltak arányára nem adott becslést a *Vandepitte et al.* [2006] tanulmány, a témával foglalkozó más intézmények, illetve különböző internetes honlapok női prostituáltak számára vonatkozó adatait gyűjtöttem ki. Így többek között felhasználtam például az Exeter vagy a Rhode Islandi egyetemeken folyó kutatások adatait. Amennyiben e forrásokból nyert értékek lényegi eltérést mutattak, úgy átlagukat használtam a vizsgálathoz. Mivel ezek az adatok a női prostituáltak számára vonatkoztak, így ezeket a 15–50 év közötti nők számához viszonyítottam. Ilyen módon a női prostituáltakra vonatkozóan az elemzésbe vont országok számát sikerült 72-re növelnem.

4. Az országok földrajzi besorolása

Az országok kontinens szerinti besorolása a hagyományos és a leginkább elterjedt osztályozási elveket követi.²¹

A besorolás tisztán földrajzi elhelyezkedés szerint, vagyis annak alapján történt, hogy az ország területének nagyobb része melyik földrészen található. Így Ázsiához soroltam egyrészt a kisebb európai területtel rendelkező ázsiai államokat (Azerbajdzsánt, Grúziát, Kazahsztánt, Törökországot), és a hagyomány alapján sokszor európainak tekintett, valójában Ázsiában elhelyezkedő országokat (Ciprust, Örményországot, Oroszországot).

²¹ A hét kontinens (Ázsiát, Afrikát, Észak-Amerikát, Dél-Amerikát, Antarktíkat, Európát, Ausztráliát) felsoroló modell leginkább az angolszász országokban, Kínában és Európa egy részén elterjedt. Antarktíkával nem foglalkoztam, mivel ott nem található állandó emberi populáció.

5. Az országok vallás szerinti besorolása

A domináns vallás szerinti besorolásnál a következő csoportok valamelyikébe kerültek az országok: buddhista, hindu, iszlám, izraelita, keresztény és „egyéb”. Az utóbbi kategóriába kerültek az öt világvallás egyikébe sem sorolható vagy a túlzottan vegyes képet mutató országok.

6. Nemek közötti egyenlőtlenséget mérő mutató

Gender inequality index (GII): nemi egyenlőtlenségi index.

Az ENSZ fejlesztési programja 2010-ben megalkotta a GII-t, és a humán fejlődésről jelentést készítő hivatal (The Human Development Report Office – HDRO) is végez számításokat a nemek közötti egyenlőtlenségre, amelynek 2011-re érvényes adatait vettem figyelembe a kutatásomban.

7. Egy főre jutó GDP értéke

Vásárlóerő-paritáson mért, dollárban kifejezett egy főre jutó GDP (dollár/fő).

Az országok nagyobb részénél az Eurostat 2000 és 2009 közötti évek adatainak átlagával számoltam, a többinél a CIA 2010. évre vonatkozó becslését használtam.

8. Jövedelemegyenlőtlenséget kifejező mutatók

GINI: a családi jövedelmek közötti egyenlőtlenséget mérő mutató.

Jövedelmi ötödök aránya: a legmagasabb jövedelmű 20 százalék (felső jövedelmi ötöd) és a legalacsonyabb jövedelmű 20 százalék (alsó jövedelmi ötöd) összjövedelmének aránya.

Szegénységi rés: a relatív medián szegénységi rés a szegénységi küszöb alatt élő személyek ekvivalens medián nettó összjövedelme és a szegénységi küszöb közötti különbség a szegénységi küszöb százalékában kifejezve (küszöbérték: az ekvivalens mediánjövedelem 60 százaléka).

A családi jövedelmek egyenlőtlenségét kifejező ún. GINI-mutató adatainál a CIA adatbázisában található 2000-es évek valamelyikére meglévő értéket vettem figyelembe a kutatásnál.

A jövedelmi ötödök arányára vonatkozó adatok az Eurostat adatbázisában található meg az 1995 és 2009 közötti évekre. (Nem minden ország esetében vannak minden évre adatok.) Az elemzésnél az értékek átlagával számoltam.

A relatív medián szegénységi résnél az 1995 és 2009 közötti évek adatainak átlagát vettem figyelembe a kutatás során.

9. Munkanélküliségi adat

Munkanélküliségi ráta (%). A legtöbb esetben a KSH (általában) 2000 és 2009 közötti évek adatainak átlagát számítottam, és vettem figyelembe. Néhány ország esetében a CIA 2000-es évek valamelyikére vonatkozó becslését alkalmaztam az elemzésnél.

10. A korrupció mértéke

A korrupció mértékeként a Transparency International Magyarország honlapján megtalálható, 2007 és 2010 közötti évekre vonatkozó adatok átlagát számítottam ki. A mutató nagyobb értéke a korrupció kisebb mértékét fejezi ki, így az értelmezésnél ez mindig külön odafigyelést jelentene. Ennek egyszerűsítése miatt vizsgálataim során a kiszámított átlagos korrupciós értéket 10-ből levontam, elérve azt, hogy annak kis értéke a korrupció alacsony színvonalát jelezze.

11. Turizmussal kapcsolatos mutatók

Turizusból származó bevétel GDP-hez mért aránya (%).

Turizusból származó bevétel egy főre vetített értéke (dollár/fő).

A 2005-re vonatkozó adatokat használtam fel.

F3. Prostitúáltak számára, illetve arányára vonatkozó adatokkal rendelkező, a kutatásban elemzett országok listája

Albánia, Anglia, Ausztria, Azerbajdzsán, Banglades, Belgium, Belize, Benin, Bolívia, Bosznia-Hercegovina, Brazília, Bulgária, Burkina Faso, Csehország, Dánia, Dél-Korea, Dominikai Köztársaság, Elefántcsontpart, Észtország, Etiópia, Fehéroroszország, Finnország, Franciaország, Fülöp-szigetek, Ghána, Görögország, Grúzia, Haiti, Hollandia, Horvátország, India, Indonézia, Kambozsa, Kamerun, Kazahsztán, Kenya, Kína, Kirgizisztán, Kolumbia, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Macedónia, Malajzia, Magyarország, Mianmar (Burma), Montenegró, Nepal, Németország, Niger, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Örményország, Peru, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Tádzsikisztán, Thaiföld, Türkmenisztán, Ukrajna, Üzbegisztán, Venezuela, Vietnam, Zambia.

F4. Internetes adatbázisok és tematikus honlapok:

CHARSTBIN [2009]: *The Legal Status of Prostitution by Country*. <http://chartsbin.com/view/snb>

CIA (CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY) [2011]: *The World Factbook*.

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/rankorderguide.html>

EUROSTAT [2011]: *Population on 1 January*. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&%20plugin=0&language=en&pcode=tps00001>

EUROSTAT/KSH (KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL) [2011]: *Eurostat statikus táblák*.

http://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/index.html

HDRO (HUMAN DEVELOPMENT REPORT OFFICE) [2012]: *International Human Development*

Indicators. http://hdr.undp.org/es/countries/country_fact_sheets/cty_fs_CUB.html

KSH (KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL) [2011]: *Munkanélküliség 2000–2011*.

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_2.html

NATIONMASTER.COM [2011]: *Economy > International tourism > Receipts > Current US\$ > Per \$ GDP: Countries Compared*.

http://www.nationmaster.com/graph/eco_int_tou_rec_cur_us_pergdp-receipts-current-us-per-gdp

ONE WORLD – NATIONS ONLINE [2012]: *Countries by Continents*.

<http://www.nationsonline.org/oneworld>

ProCon.org [2009]: *100 Countries and Their Prostitution Policies*.

<http://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000772>

SPIRITUS TEMPORIS [2011]: *Prostitution in Europe*. <http://www.spiritus-temporis.com/prostitution-in-europe>

SUPER DIRECTORIES [2011]: *Prostitution by Country*. http://www.superdirectories.com/?Branch_ID=2438010

- TRANSPARENCY INTERNATIONAL MAGYARORSZÁG [2011]: *Korrupciós indexek*.
http://old.transparency.hu/korrucios_indexek?PHPSESSID=8ee11ea9591781b0a2d617c6f5fe5a79
- UN DEPARTMENT OF ECONOMIC AND SOCIAL AFFAIRS, POPULATION DIVISION [1012]: *World Population Prospects: The 2012 Revision*. <http://esa.un.org/wpp/Excel-Data/population.htm>
- UN NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE [2011]: *Estimates of the Number of Female Sex Workers in Different Regions of the World*. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2576726/>
- UNAIDS [2011]: *UNAIDS Terminology Guidelines (January 2011)*.
UNAIDS_Terminology_Guidelines_2011_final_20110124.doc
- UNIVERSITY OF EXETER [2002]: *Sex Work and Sexual Exploitation in the European Union*.
www.ex.ac.uk/politics/pol_data/undergrad/aac
- UNIVERSITY OF EXETER [2011]: *Scale of Prostitution in Europe: How Many Sex Workers?*
<http://people.exeter.ac.uk/watupman/undergrad/aac/scale.htm>
- UNIVERSITY OF RHODE ISLAND [2008]: *Factbook on Global Sexual Exploitation*.
<http://www.uri.edu/artsci/wms/hughes/>
- WIKIPEDIA [2011]: *Religions by Country*. http://en.wikipedia.org/wiki/Religions_by_country

Irodalom

- BETLEN A. [2010]: *Jog, jogvédelem, ellátás*. Magyarországi Női Alapítvány. Budapest.
- COCKAYNE, A. [2002]: *Prostitution and Sexual Exploitation in the European Union*.
<http://www.people.ex.ac.uk/watupman/undergrad/aac/index.htm>
- KSH (KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL) [2009]: *GNI Inventory 2.1 Magyar nyelvű változat*. Budapest. http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/modsz/gni_inventory_ver2.1hun.pdf
- MOFFATT, P. G. [2005]: Economics of Prostitution. In: *Bowmaker, S. W.* (ed.): *Economics Uncut. A Complete Guide to Life, Death and Misadventure*. Edward Elgar Publishing. UK, USA. pp. 193–228.
- TALBOTT, J. R. [2007]: Size Matters: The Number of Prostitutes and the Global HIV/AIDS Pandemic. *PLoS ONE*. Vol. 2. Issue 6. <http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0000543>
- VANDEPITTE, J. – LYERLA, R. – DALLABETTA, G. – CRABBÉ, F. – ALARY, M. – BUVÉ, A. [2006]: Estimates of the Number of Female Sex Workers in Different Regions of the World. *Sex Transmitted Infections*. Vol. 82. Issue 3. pp. 18–25.

Summary

For the past 20 years, Eurostat has been urging the statistical offices of the EU member countries to include the income derived from illegal activities (primarily from prostitution and the production, distribution and trade of drugs) in the calculation of GDP. Thus, the Hungarian Central Statistical Office has retroactively modified GDP data starting from 1995, incorporating the estimated data for

prostitution and drugs, which accounted for 200-230 billion HUF (or 0.8 percent of total GDP) in the past years.

The author conducts statistical analyses on the factors influencing the number and rate of sexual services and also on the effect of these factors. He attempts to model the size of prostitution, too. The study helps the reader to learn more about illegal activities – more specifically about prostitution – in order to find a way to improve the estimates.